

9.10.2020

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

VN/20764/2020

Suomen Yrittäjien lausunto hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta

Suomen Yrittäjät kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua näkemyksemme luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 ja 8 §:n muuttamisesta

Esityksen pääasiallinen sisältö

Hallitus päätti budjettiriihessä syyskuussa 2020, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennetaan 70 miljoonalla eurolla. Maksujen alennukset tulisivat voimaan 1.8.2021.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädetään laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia siten, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettaisiin nostamalla tuloajoja 31 prosenttia. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja ehdotetaan alennettavaksi siten, että toisesta lapsesta perittävä maksu olisi 40 prosenttia nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Muutoksen johdosta kuntien maksutuottojen arvioidaan alenevan noin 70 miljoonaa euroa. Tämä kompensoidaan kunnille kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille. Verontilityslain ja tuloverolain muuttamisesta annetaan erillinen hallituksen esitys.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2021.

Suomen Yrittäjien kanta esitykseen

Suomen Yrittäjät ry on esityksen kanssa samaa mieltä siitä, että varhaiskasvatuksella edistetään lasten hyvinvointia ja oppimista sekä mahdollistetaan lasten vanhemmille perheen ja työn yhteensovittaminen. Laadukas varhaiskasvatus tukee lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia sekä ehkäisee syrjäytymistä. Siksi on tarpeen mahdollistaa entistä useampien lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen.

Esityksessä todetaan, että esityksellä ei ole välittömiä vaikutuksia yritysten toimintaan. Varhaiskasvatusta voidaan järjestää yksityisen palveluntuottajan toimesta.

Esityksessä kuitenkin todetaan, että kunnan tuottaman varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alennus saattaa vaikuttaa yksityisen varhaiskasvatuksen kysyntään heikentävästi. Esityksessä lähdetään siitä, että kunnilla on mahdollisuus omilla päätöksillään tukea yksityistä toimintaa.

Lakiuudistuksia tehtäessä ja lain eduskunnassa hyväksymisen ehtona on lähtökohtana, että uudistuksen rahoittamiseen tarvittavat varat tulee olla käytettävissä lakia säädettäessä. Tämän uudistuksen osalta tämä periaate tarkoittaa sitä, että hallituksen tulee varata uudistuksen toteuttamiseksi tarvittavat varat täysimääräisesti niin julkisesti tuotettujen kuin yksityisesti tuotettujen varhaiskasvatuspalveluiden osalta.

Pidämmekin tärkeänä sitä, että asiakasmaksumuutoksessa huomioidaan ja varmistetaan myös alan yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytykset. Käsiteltävänä olevaa hallituksen esitystä on korjattava siltä osin, että lakiin kirjataan kuntia velvoittavana vastaavat korotukset palveluseteleiden arvoihin sekä mahdollisiin kuntalisiin ja että Kelan yksityisen hoidon tukia korotetaan vastaavasti. Nämä kustannukset tulee ottaa huomioon lakiesityksen kokonaiskustannuksissa nyt esitetyn 70 miljoonan euron lisäksi tai uudistus tulee toteuttaa siten, että käytettävissä oleva määräraha jaetaan tasapuolisesti julkiseen ja yksityiseen toimintaan.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Mika Kuismanen
pääekonomisti

Marja Vartiainen
koulutusasioiden asiantuntija